

10. Vládní návrh zákona o znalcích a tlumočnících a zpráva výboru ústavně právního.

Návrh odůvodní ministr spravedlnosti s. dr. Neuman.

Ministr spravedlnosti dr. **Neuman**: Vážené Národní shromáždění, soudružky a soudruzi, soudobý intenzivní vědeckotechnický rozvoj, který probíhá v celém světě, je doprovázen neustálým členěním jednotlivých oborů lidské činnosti a vědeckých poznatků na stále specializovanější úseky a odvětví. Tyto obory jsou však namnoze tak obsáhlé a složité, že samy o sobě přesahují možnosti jednotlivých pracovníků plně je obsáhnout. Důsledkem tohoto zákonitého vývoje je neustále se prohlubující specializace vědeckých pracovníků, kteří - mají-li být ve svém oboru plně na výši - jsou stále více orientováni v užších vědeckých disciplínách. Jsou však orgány a instituce, jejichž úkolem je posuzovat a hodnotit společenské vztahy souhrnně, v komplexu všech individuálních aspektů, které je přitom třeba brát v úvahu. Domnívám se, že nemusím zvláště zdůrazňovat, jak velká odpovědnost spočívá na těchto orgánech při řešení dílčích, často složitých otázek, v nichž sami nejsou - a ani nemohou být odborníky, a které jsou často rozhodující pro konečné rozhodnutí.

Naším úkolem musí být vytvoření takových podmínek pro činnost státních orgánů, jež by všestranně přispěly k jejich úspěšné, bezporuchové funkci. Je to úkol o to důležitější, že bezprostředně zasahuje do celé významné oblasti rozhodování o právech a zákonem chráněných zájmech občanů i organizací a o jejich povinnostech vůči státu a společnosti, především tedy do oblasti soudnictví.

Z tohoto obecného poznatku musíme vycházet i při hodnocení současného stavu expertizní činnosti, která je nezbytným předpokladem pro práci státních orgánů, pro činnost organizací a zároveň též pro uspořádání právních vztahů mezi občany a organizacemi i občany navzájem.

Význam znaleckých posudků podle mého mínění nutno spatřovat v tom, že umožňují posouzení i takových skutkových otázek, k nimž je třeba odborných znalostí a zkušeností z oboru, jehož se týkají. Znalecký posudek se proto uplatňuje jako velice závažný důkazní prostředek v řízení před státními i jinými orgány.

Kvalitní, zákonu odpovídající rozhodovací činnost orgánů předpokládá a nutně vyžaduje, aby stav věci, tvořící podklad pro právní závěry a tedy pro rozhodnutí, byl přesně zjištěn. Je pochopitelné, že při šířce a složitosti jednotlivých oborů vyžaduje splnění takového úkolu vysokou kvalifikaci u osob, jimž budou svěřeny takové práce.

Způsob podávání znaleckých posudků je upraven v příslušných právních předpisech. Vedle toho je však nutné, aby znalecká činnost byla upravena i organizačním předpisem, který by zajišťoval především náležitý výběr plně kvalifikovaných znalců, pečoval o jejich evidenci a umožňoval státním orgánům, aby bez obtíží vybrali znalce pro daný účel nejvhodnějšího.

To, co jsem považoval za nutné říci úvodem k otázce znalců, platí ovšem plnou měrou i o tlumočnících. Rozvíjející se mezinárodní vztahy, rostoucí hospodářské a kulturní styky i turistický ruch jsou doprovázeny skutečností, že stále více občanů jiných států vstupuje do právních vztahů s československými občany i organizacemi a účastní se řízení před našimi orgány. Rovněž naše státní orgány, hospodářské organizace i jednotlivci stále větší měrou přicházejí do styku s cizozemskými orgány. Nepotřebuji zvlášť zdůrazňovat, jak je proto důležité, aby i tlumočnické úkony byly plněny v nejvyšší míře kvalitně a pohotově.

Dovolte mi, abych po tomto stručném uvedení významu předkládané osnovy několika slovy naznačil vývoj organizace znalecké činnosti v minulé době.

V době první republiky byla tato organizace vybudována na systému stálých přísežných znalců, které ustanovoval a jejichž seznam vedl krajský soud. O výběr kvalifikovaných osob pro funkci znalce nebylo nijak zvlášť systematicky pečováno. Vycházelo se zpravidla ze žádostí jednotlivců, kteří se o tuto funkci ucházeli. Žadatele vedla k podání žádosti leckdy snaha po opatření výhodného vedlejšího příjmu. Z toho pramenily také dosti časté stížnosti na odbornou úroveň některých znalců. Výdělečný charakter této funkce byl patrný i z toho, že poplatek za zápis do seznamu znalců představoval dosti značnou částku, která měla zčásti odčerpat příjem, který znalci plynul z jeho funkce. Právní úprava poměrů znalců a tlumočnicků provedená v roce 1939 i později v roce 1949, neznamenal v podstatě žádné větší věcné změny.

Zásadní změnu v dosavadním vývoji přinesla až nová - dnes platná - úprava z roku 1959, jejímž cílem bylo odstranění systému stálých přísežných znalců a tím i některých podnikatelských tendencí v jejich činnosti.

Zákon č. 47 z roku 1959 spočíval především na zásadě, že zajištění znalecké činnosti patří k povinnostem nejen orgánů státní správy, ale též organizací socialistického sektoru. Podle této úpravy se znalci dosud vybírají z řad pracovníků orgánů a organizací, takže znalci vlastně plní podáním posudku vyžádaného soudem, orgánem hospodářské arbitráže apod. své pracovní úkoly.

Dovolte mi, vážené soudružky a vážení soudruzi, abych se na tomto místě poněkud obšírněji zabýval působením dnes platných právních předpisů o znalecké činnosti. Pokládám to za nutné především proto, abych na podkladě rozboru, který z podnětu vlády provedlo ministerstvo spravedlnosti spolu s ministerstvem vnitra a Generální prokuraturou a dalšími resorty a institucemi, ukázal na některé základní nedostatky nynější úpravy, jež nutně vyžadují změnu.

Zmíněný rozbor se opírá o rozsáhlý faktický materiál a shrnuje poznatky soudů, prokuratury, vyšetřovatelů, advokacie, hospodářské arbitráže a jiných orgánů a organizací, jejichž úkolem je zajišťovat výběr znalců. Konkrétních poznatků tedy bylo shromážděno mnoho. Rád bych však shrnul příčiny dnešních nedostatků, za něž nutno považovat především tyto skutečnosti:

1. Značně je oslabena osobní odpovědnost znalců za vypracování posudků, za jejich včasnost a kvalitu. Znalci přistupují k vypracování posudků jako k povinnosti, která je jen odvádí od jejich vlastních pracovních úkolů. Nemají již pocit, že vypracování kvalitního posudku je věcí jejich osobní cti a dobrého jména.

2. Sepětí znalecké činnosti s úkoly organizace - a tu mám na mysli hlavně hospodářské organizace - není podloženo ekonomickými či jinými funkčními důvody. Organizace v důsledku toho nemohou považovat znaleckou činnost za organickou součást náplně své vlastní činnosti. Jejich všeobecně negativní postoj k plnění úkolů, které jim uložil zákon, není proto možné vysvětlovat subjektivními činiteli, např. nechotou, nepochopením atd. Negativní postoj organizací má reálné kořeny v tom, že neexistují důvody pro to, aby podávání expertiz bylo součástí ostatní jejich činnosti. Podání posudku musí proto dnes často být vynucováno administrativními zásahy.

3. Znalecký důkaz je prostředkem ke zjištění materiální pravdy v soudním nebo jiném řízení. Úprava organizace expertizní služby by měla být podřízena požadavkům tohoto řízení. Zejména by měla být úzká součinnost mezi znalcem a orgánem, který vede řízení.

Předpoklady pro tuto součinnost však vytvořeny nejsou, neboť orgán, před nímž řízení probíhá, nemá ani vliv na výběr znalce. Při tomto výběru se pak uplatňují jiná hlediska, než aby byl zajištěn hlavní účel znaleckého posudku.

4. Nízká úroveň řady znaleckých posudků vyplývá kromě nedostatků způsobených již při výběru znalce také z toho, že znalci se neustále střídají, že není vytvořen stabilní kádr pracovníků, kteří by měli dostatek zkušeností z posudkové činnosti.

5. Konečně - a zajisté nikoli nejméně podstatnou příčinou nedostatků je, že znalci nejsou buď vůbec anebo jen minimálně hmotně zainteresováni na posudkové činnosti. Neexistují ani zvláštní hmotné stimuly, pokud jde o kvalitu a včasnost posudků.

Hlavní nedostatky a příčiny, jichž jsem se zde dotkl, mají za následek, že s kvalitou a včasností posudků nemůžeme být v mnoha případech spokojeni. Posudky bývají nejen velmi stručné a kusé, ale nehodnotí ani vyčerpávajícím způsobem skutečnosti zjištěné v řízení a vycházejí někdy ze zastaralých odborných poznatků.

Výsledkem pak bývá posudek nejasný, s vnitřními rozpory. Takové posudky nemohou poskytnout náležitý obraz o skutkovém stavu, což je neustálým problémem zejména v soudní činnosti. Musím připomenout, že na tomto úseku zjišťuje Nejvyšší soud i ministerstvo spravedlnosti ustavičně mnoho nedostatků. Jen namátkou uvádím, že např. v roce 1965 v občanském soudním řízení musela být zrušena pro nedostatečně zjištěný skutkový stav téměř čtvrtina (22,3 %) rozhodnutí, proti nimž byl podán opravný prostředek. Z toho byl nemalý počet případů, kdy chyběl nutný znalecký posudek anebo posudek byl tak nekvalitní, že nemohl být podkladem řádně zjištěného skutkového stavu a musel být popřípadě i opakován. Obdobná situace byla i na trestním úseku.

Dalším nepříznivým důsledkem dosavadní úpravy, která se omezuje na znaleckou činnost pro účely řízení před státními orgány, je, že mnozí účastníci podávají žaloby u soudu jen k tomu účelu, aby v takto zahájeném řízení mohl být proveden důkaz znalcem. Omezení znalecké činnosti jen na rámec řízení brzdí tedy smířčí a preventivní činnost. To zejména tíživě pociťuje Státní pojišťovna, advokátní poradny i některé hospodářské organizace a samozřejmě, že také soudy.

Dosavadní úprava má nepříznivě důsledky i po ekonomické stránce v tom, že pracovníci jsou znaleckou činností odváděni od vlastních úkolů organizace. Nynější úprava vyžaduje také u organizací značnější administrativní činnost, která ostatně nijak nesouvisí s jejich výrobními či jinými hospodářskými úkoly.

Takto se, vážené Národní shromáždění, jeví ve stručném nástinu nedostatky dosavadní úpravy. Podrobným rozbořem jsme dospěli jednoznačně k závěru, že nápravu je nutno hledat ve změně dosavadního systému. Soustava expertizy se musí vyhnout nynějším nedostatkům, zároveň musí využít i kladných zkušeností dosavadní úpravy.

Úprava z roku 1959 sledovala správně dvě tendence. Prvou z nich byla snaha, aby do znalecké činnosti nepronikaly podnikatelské prvky, které odporují účelu expertizní činnosti. Druhou byla snaha zainteresovat na expertizní činnosti socialistické organizace, vyvolaná tím, že při současném rozvoji vědy a techniky nemůže jednotlivec sám svými prostředky zvládnout všechny odborné otázky. Prostředky, které úprava z roku 1959 k tomu zvolila, se však ukázaly jednostrannými. Vyvolaly totiž některé nezamýšlené, škodlivé účinky, jak jsem se o nich zmínil. To však nic nemění na správnosti uvedených tendencí, které je nutno respektovat i při novém řešení.

Předložený vládní návrh zákona o znalcích a tlumočnících, který se dnes projednává, bere v úvahu i zkušenosti jiných, zejména socialistických států a přihlíží k celosvětovému vývoji soudní expertizy. V něm stále výrazněji pozorujeme odlišování posudků jednoduchých, které jsou podávány téměř výlučně jednotlivci, od posudků složitějších. Jejich náročnost je dána zejména potřebou úzké součinnosti a koordinace odborných vědeckovýzkumných pracovišť. Proto jsou dnes vytvářeny speciální ústavy, které se zabývají otázkami expertizní činnosti jako takovými. Tato organizační struktura zajišťuje v obtížných případech vysokou odbornost, specializaci a komplexnost expertizy.

Celkově bych chtěl charakterizovat připravený návrh jako syntézu, která vychází z předcházejících zkušeností. Zahrnuje vše, co se osvědčilo, vylučuje však prvky, které vedly ke kritizovaným nedostatkům.

Navržené řešení otevírá možnost uplatnit všechny formy, v nichž podání znaleckého posudku může v praktické činnosti přicházet v úvahu, a respektuje přitom zvláštní povahu jednotlivých druhů řízení před státními orgány.

Volí především soustavu stálých znalců jmenovaných příslušným orgánem a zapsaných do seznamu. Tato forma bude základem celé úpravy, neboť umožní státním orgánům, avšak také organizacím a občanům, aby bez obtíží vyhledali znalce žádaného oboru.

Vedle toho bude dána možnost vyžádat posudek vědeckých ústavů, vysokých škol a jiných institucí ve zvlášť obtížných případech vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení. Návrh zákona předpokládá, že v budoucnu může docházet k postupnému vytváření expertizních ústavů zaměřených přímo na posudkovou činnost v některých vybraných oborech, kde pro to budou zvlášť příznivé podmínky. Od takových ústavů budou pak vyžadovány znalecké posudky v první řadě. Taková úprava může přicházet v úvahu především v lékařství.

Návrh posléze připouští, aby za znalce byli přibráni i odborníci nezapsaní v seznamu znalců. Bude to však jen za určitých, v zákoně přesně vymezených předpokladů, především tehdy, není-li pro žádaný obor v seznamu znalců nikdo zapsán. Osnova předpokládá a umožňuje další vývoj expertizní činnosti, a vytváří podmínky, aby v jejím rámci mohly být začleněny i takové její formy, které by teprve v budoucnu vyplynuly z dalšího vědeckotechnického rozvoje.

Nové organizační formy samozřejmě platí obdobně i pro tlumočnickou činnost. I zde je dána možnost vytvářet specializované útvary zabývající se tlumočnickou činností a není ovšem ani vyloučeno vybrat pro tlumočnický úkon - za stejných předpokladů jako u znalce - překladatele, který není zapsán v seznamu.

V otázce odměňování znalecké a tlumočnické činnosti zdůrazňuje návrh zákona i připravené prováděcí vyhlášky ministerstva spravedlnosti zásadu materiální zainteresovanosti. Znalecká a tlumočnická činnost bude odměňována podle množství a kvality práce v souladu se všemi ostatními předpisy platnými v tomto směru. Soustava odměňování se tak stane reálnou pobídkou pro kvalitní a včasné splnění úkolu.

Závěrem mi dovoluji poukázat ještě na jeden závažný rys nového zákona. Právní úprava postavení znalců a tlumočnicků by sama o sobě nestačila zajistit, aby znalecké posudky dosahovaly vysoké úrovně odpovídající současným poznatkům jednotlivých vědních oborů, kdyby nebylo soustavně pečováno o metodické řízení znalecké činnosti.

Považovali jsme za vhodné vytvořit podle potřeby pro nejzávažnější obory zvláštní orgány ve formě sborů pro znalecké otázky.

V nich budou pracovat nejkvalifikovanější znalci, kteří se již v praxi osvědčili.

Tyto orgány budou působit také při výběru znalců a při metodickém řízení znalecké činnosti v rámci celého státu.

K jejich úkolům bude náležet péče o další zdokonalování kvalifikace znalců, budou dávat podněty pro vědecký výzkum otázek soudní expertizy a vyjadřovat se k obecným otázkám znalecké činnosti vůbec.

Jsem přesvědčen, že tato nová instituce podstatně přispěje ke zkvalitnění expertiz vůbec a tím i rozhodovací činnosti soudů a dalších orgánů provádějících řízení, při kterých se musí, dnes více než kdy jindy, opírat o znalecké posudky.

Vážené Národní shromáždění, pokusil jsem se alespoň v hrubých rysech naznačit hlavní zásady nové úpravy, která, jak jsem přesvědčen, bude důležitým krokem k dalšímu zkvalitnění rozhodovací činnosti státních orgánů, v první řadě soudů. Není nadsázkou, jestliže budu charakterizovat návrh jako další opatření směřující k posílení záruk zákonnosti.

Dosavadní zkušenosti z průběhu přípravných prací k novému zákonu ukazují, že nová úprava má širokou publicitu v odborných kruzích a že je o ni projevován nebývale veliký zájem.

Bude zapotřebí vyvinout po schválení návrhu zákona ještě značné úsilí, aby všechny úkoly směřující k organizačnímu zvládnutí byly beze zbytku splněny. To je důležitým předpokladem pro to, aby cíle, které novým systémem znalecké činnosti sledujeme, byly v praxi plně uskutečňovány.

Pevně věřím, že se tento náš předpoklad splní. (*Potlesk.*)

Předseda NS s. **Laštovička**: Děkuji ministru Neumanovi. Zpravodajem ústavně právního výboru je poslanec Hrabal. Prosím, aby přednesl zprávu.

Zpravodaj posl. dr. **Hrabal**:

Vážené Národní shromáždění, soudružky a soudruzi.

Byl jsem pověřen ústavně právním výborem, abych při dnešním zasedání Národního shromáždění vyjádřil souhlas tohoto výboru s navrhovaným zákonem o znalcích a tlumočnících. Číním tak jménem našeho výboru i jménem svým a souhlasný návrh zdůvodňuji těmito skutečnostmi:

Již při projednávání zásad zákona o znalcích a tlumočnících vážili jsme velmi pečlivě zásadní otázku, zda je nutno novým zákonem tuto materii řešit. Dospěli jsme k závěru, že současná úprava organizace znalecké činnosti má celou řadu nedostatků. Z poznatků Nejvyššího soudu i z našich rozborů zjišťujeme, že se snižuje kvalita znaleckých posudků a tím je ovlivňována správnost rozhodnutí státních orgánů. Výběr osoby znalce podle dosud platné úpravy zák. č. 47/59 Sb., případně vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 193/59 Ú. I. je přesunut na jiné orgány a organizace, které s řízením před státními orgány nemají nic společného. Pro podání posudku je organizací vybrán často pracovník bez náležité kvalifikace, bez zkušeností z podávání znaleckých posudků a často ten, jehož organizace mohla právě postrádat při plnění svých plánovaných úkolů. Za podání posudku, jeho úplnost a věcnou správnost necítí tento znalec osobní odpovědnost, když odpovídá jen organizace, která ho ustanovila. Za svou práci nebyl vždy organizací, jež ho ustanovila, ani náležitě honorován. Tím také odpadá možnost dalšího řízení znalecké činnosti, zejména pokud jde

o uplatňování nejnovějších vědeckých poznatků ve znaleckých expertizách. Z vlastní zkušenosti pak mohu prohlásit, že v průběhu vyšetřování i soudního řízení některé posudky z oboru dopravních nehod, důlních havárií, příčin požárů i některé z oboru účetnictví postrádají hlubší hodnocení skutečné příčiny škodného výsledku a vztahu pachatele k žalovanému následku trestné činnosti. Naprostá, věcná správnost znaleckého posudku, jeho objektivita, opřená o nejnovější poznatky, je jedním z nejspolehlivějších prostředků pro správné rozhodnutí. Upevňuje tím autoritu států a současně důvěru občanů ve správnost rozhodnutí. Proto již po několik staletí se projevuje snaha organizovat a zdokonalovat znaleckou činnost. Současná úprava stanovila povinnost orgánů státní správy a organizací socialistického sektoru, nikoliv jednotlivců, k podávání znaleckých posudků, která však na druhé straně přinesla anonymitu znalce a znamenala podstatné zmenšení jeho odpovědnosti za podaný posudek, když znalec odpovídá jen v rámci svého pracovního poměru. Vyslovila všeobecnou povinnost k podání znaleckého posudku - tedy určité odborné a kvalifikované práce, kterou je možno požadovat a vynuocovat i bez zásadního souhlasu znalce a to se pochopitelně někdy odráží v povrchnosti posudku, střídání velkého počtu osob a nemožnosti vytvořit stabilní kádry znalců, jeho další řízení a zkvalitňování.

Nová úprava, zakotvená ve vládním návrhu zákona o znalcích a tlumočnících i v prováděcím předpise ministerstva spravedlnosti, vychází z potřeb současného rozvoje společnosti i nedostatků současné úpravy. Předpokládá v podstatě čtyři druhy znaleckých posudků.

1. Ve zvláště obtížných případech, které vyžadují vědecké posouzení, jsou to vědecké ústavy, instituce a vysoké školy (§ 21/2 osnovy).

2. V méně obtížných věcech, jsou-li v určitém oboru specializována pracoviště na podávání znaleckých posudků, budou posudky vyžadovány především u těchto ústavů a pracovišť (§ 21/1 osnovy).

Podle mého názoru bude důležitým úkolem ministerstva spravedlnosti, aby síť těchto ústavů byla vybudována i v jiných krajích republiky.

3. Znalci zapsaní v seznamu znalců a tlumočníků a jmenovaní ministrem spravedlnosti, případně předsedou krajského soudu, pokud splňují podmínky § 4 - 7 osnovy. Mohou být navrženi svým pracovištěm, sborem pro řízení znalců, případně sami požádat o zapsání do seznamu znalců a tlumočníků a za provedený výkon odpovídají osobně a mají osobní nárok na odměnu.

4. Konečně znaleckou činnost mohou vykonávat výjimečně i osoby nezapsané do seznamu znalců a tlumočníků, ale jen tenkrát, jestliže jsou splněny podmínky § 24 odst. 1 písm. a) - e) osnovy. Také tento druh znalců má osobní nárok na odměnu a osobně odpovídá za věcnou správnost posudku.

Prvé dva druhy znalců a tlumočníků - ústavy a vědecká pracoviště - budou vyžadovat nepochybně zvláštní odbornou a vědeckou kvalifikaci a předpokládat konzultace a vyjádření jiných specializovaných oborů. Tím si současně zaručuje stát svůj vliv na vysokou míru dokonalosti, vědecké fundovanosti a objektivnosti posudků, požadovaných zejména v obtížných případech. U znalců a tlumočníků zapsaných do seznamu má stát možnost kvalitu znaleckých posudků ovlivňovat prostřednictvím sboru pro znalecké otázky (§ 16 osnovy), který působí jako poradní orgán ministerstva spravedlnosti při jmenování znalců, stanoví odborné předpoklady, stará se o další zdokonalování expertizní činnosti a dává podněty pro vědecký výzkum obecných otázek této činnosti.

Domnívám se, že navrhovaná úprava dostatečně zaručuje, aby ze znalecké činnosti nebylo vytvářeno další vysoce výdělečné zaměstnání - bez ekvivalentní hodnoty vykonané práce,

když v § 15 osnovy je vyslovena povinnost znalců a tlumočnicků každý úkon zapisovat do znaleckého deníku a když krajský soud, v jehož seznamu je znalec zapsán, dohlíží na úměrnost a úplnost účtovaných odměn a znalecké deníky kontroluje (§ 19 odst. 2 osnovy).

Vládní návrh zákona o znalcích a tlumočnících přináší ještě jednu novou zásadu, která v úpravě dosud platné nebyla řešena. Umožňuje totiž, aby znalecká a tlumočnická činnost byla prováděna znalci a tlumočníky, kteří jsou zapsáni v seznamu i v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací, aby tedy znalecká činnost byla prováděna i mimo řízení před státními orgány na žádost osoby nebo organizace. Tím vystupuje do popředí preventivní funkce navrhovaného zákona a umožňuje se například, aby řádný znalec provedl odhad ceny rodinného domku, aby posoudil nedostatky věci nebo přístroje, u nichž se projevují funkční závady a kde občan hodlá uplatnit proti obchodní organizaci nárok na náhradu škody. Naproti tomu se nebude navrhovaný zákon vztahovat na činnost znalců, která nesouvisí s právními úkony a na podávání posudků, které je upraveno jinými předpisy (v řízení před Státním úřadem sociálního zabezpečení, před rozhodčím orgánem podle zák. práce a v lékařských posudcích, pokud jde o bolestné a ztížení společenského uplatnění apod.).

Připravovaná vyhláška ministerstva spravedlnosti, která bude vydána k provedení zákona, nepřekračuje zmocnění uvedená v § 26 navrhované osnovy a dává jen podrobné instrukce k jmenování znalců a tlumočnicků, vedení seznamů a stanoví nové sazby odměny za znalecké posudky a tlumočnické úkony. Tyto se zvyšují oproti sazbám dosud platným (vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 193/59 Ú. l.) na 17,25 a 35 Kčs podle obtížnosti posudku za jednu hodinu práce znalce a obdobně i za tlumočnický úkon. V odměně za znalecký posudek nebo tlumočnický úkon je zahrnuta i odměna za vyhotovení čistopisu nebo překladu napsaného na stroji.

Změny, které jsou navrhovány ve zprávě ústavně právního výboru, jsou většinou jen stylistické, a proto, aby jimi zřetelněji vynikl smysl navrhovaného zákona. Uprava § 5 odst. 2, 3 nahrazuje a má za úkol konkretizovat ono spolupůsobení státních orgánů a vědeckých institucí při výběru znalců, jak je uvedeno v původním znění vládního návrhu. Změna v § 18 odst. 2 ve znění zprávy ústavně právního výboru upřesňuje ve shodě se zákoníkem práce rozsah nároků znalce a tlumočnicka na jeho odměnu. Navrhované změny jsou v souhlasu s vyjádřením expertů a ministerstvo spravedlnosti s nimi vyslovilo souhlas.

Závěrem proto konstatuji, že navrhovaná osnova zákona o znalcích a tlumočnících splňuje požadavky na zdokonalení znalecké a tlumočnické činnosti, stanoví současné i perspektivní úkoly ministerstvu spravedlnosti na tomto úseku a odstraňuje nedostatky dnešního stavu. Její finanční dosah je nepatrný, když předpokládané výdaje ministerstva spravedlnosti vzrostou ročně asi o částku 65 000 Kčs. Doporučuji proto Národnímu shromáždění, aby vládní návrh zákona o znalcích a tlumočnících byl schválen se změnami uvedenými ve zprávě ústavně právního výboru. (*Potlesk.*)

Předseda NS s. **Laštovička**: Děkuji. Přeje si někdo slovo k předloženému návrhu zákona? Nikdo. Tedy soudruzi, ve vládním návrhu, který má 29 paragrafů, navrhl ústavně právní výbor změny ve 22 paragrafech. Dám hlasovat o návrhu ve znění upraveném ústavně právním výborem podle návrhu s. Hrabala. Soudruh Neumann souhlasí. Kdo souhlasí s takto upraveným návrhem, necht' zvedne ruku. (*Děje se.*) Děkuji. Konstatuji, že návrh zákona o znalcích a tlumočnících ve znění podle zprávy ústavně právního výboru je schválen.